

За що пролетарський суд судив меншовицьких змовників

У нас вже повідомлялося про засуд в Москві 14-ох меншовицьких контр-революційних змовників, співзмовників радянської "промпартії", вміщено було про це в "УРВ" пару коротких статей, але самої справи не висвітлено. Через це перед деякими робітниками часами може стати запитання: хто вони й меншовики, а все ж таки соціалісти!

А вороги революційного робітництва, звичайно, використовують не для своєї пропаганди, мовляв, "дивіться, комуністи арештують і судять не тільки буржуї та буржуазних контрреволюційних, але й соціалістів, які також борються за визволення робітництва, тільки іншими методами, як комуністи".

Щеб пак! Це ж як боряться? Хіба ж шаповалівці, мандриківці не борються? Хіба ж галицькі радикали, що також вступили до ІІ. інтернаціоналу — не борються? Боряться! І шаповалівці борються проти Радянської України й проти революційних робітничих організацій, і галицькі радикали та соціал-демократи разом з УНДО-м напятили визвольну боротьбу селян і робітників Західної України, допомогли польській шляхті "пацифікувати" українські села, і зараз вони хваляться, що є членами ІІ. інтернаціоналу, який підтримує фашистську політику Пилсудського в гнобленні національних меншостей й трудящих мас взагалі.

Мандрика — соціаліст-революціонер! Він також часами силіє радикальними фразами, що аж дехто з членів наших організацій йому плеще. Він прикриває ними, як фіговим листком, свою контрреволюційну думку й мету. І цього деякі робітники не розуміють і думають, що він справді думає так, як говорить. Але вистарчить хоч глянути на його контрреволюційні, протикомуністичні й протиробітничі заяви, що він їх так часто складає перед панамі в англійській буржуазній пресі, заяви, в яких він казав, що його найголовнішою метою є поборити комуністичний рух, головно серед українців, то кожному свідомому робітникові стане ясно, що він, "соціаліст", тільки хіба тим різниться від пер-

шого ліпшого петажорівського погромщика, що погромщик говорить свою думку відкрито, а Мандрика часами прикриває її "революційними" фразами.

Отаким же самим "добродієм" судили на початку березня цього року в Москві. Судили не тільки 14-ох провідників російського меншовизму, переловлених на явній контрреволюційній роботі, до якої вони призналися, але судили міжнародний меншовизм, судили ІІ інтернаціонал, як агентуру того самого міжнародного генерального штабу, який керував і фінансував шкідницьку роботу "промпартії", але який одночасно фінансував і роботу меншовицького "Союзного бюро". В тому то генштабі служать агентами такі "теоретики" меншовизму, як Амбрович, Дан і ін., що перебувають за кордоном, активно допомагаючи Пуанкаре, Детердингові, Рябушинському й Ко керувати цю шкідницькою роботою меншовиків в СРСР.

Отже без дальшого пояснення переходимо до нині вже історичних фактів.

Хто вони — ці соціал-зрадники, агенти міжнародного імперіалізму, що їх судив пролетарський суд?

1. В. Г. Громан, 56 літ, з вищою освітою, старий член РСДРП (Російської Соціал-Демократичної Робітничої Партії), економіст по спеціальності, бувший член президії Держбанку.

2. В. В. Шер, 47 літ, з вищою освітою, член РСДРП, бувший член правління Держбанку.

3. Н. Н. Суханов, 48 літ, з вищою освітою, член РСДРП, літератор.

4. А. М. Гітцбург, син купця, з вищою освітою, член РСДРП, по професії економіст.

5. М. П. Якубович, 39 років, з двома дітьми, член РСДРП, працював в Наркомторгів СРСР.

6. А. Л. Соколовський, 47 років, з мішан, дістав вищу освіту, з фаху — економіст.

7. Л. Б. Залкінд, 45 років, син службовця, дістав вищу освіту, з фаху — економіст, член РСДРП.

8. І. Г. Волюнов, 47 років, син селянина, колишній економіст ВРНГ СРСР.

9. К. Г. Петухін, 46 років, син сільськогосподарця, за фахом — бухгалтер, з 1922 р. член управи Центрострою.

10. О. Ю. Філіп-Сногавський, 58 років, син службовця, дістав вищу освіту, професор політичної економії.

11. Б. М. Бернадський, 41 р., з мішан, дістав незакінчену вищу освіту, колишній член управи Держбанку СРСР.

12. В. К. Іков, 49 років, з двома дітьми, дістав незакінчену вищу освіту, з про-

фесії — літератор, член РСДРП.

13. М. І. Тейтельбаум, 54 років, з мішан, дістав незакінчену вищу юридичну освіту.

14. І. І. Рубін, 45 років, професор політичної економії, Чаєв-Бунду.

І так всі вони майже люди з вищою освітою, люди переважно з панського походження, люди, що користаючи з довіри радянської влади, працювали на відповідальних становищах в радянських господарських установах, їздили закордон коштами радянських установ і там таємно навізували звязки з своїми керівниками Даном і Амбровичем, приносили у себе, в Москві і в інших містах, Амбровича й Бравинштейна, коли вони до них таємно приїздили з закордону; ці люди (соціалісти!) звязалися в Радянському Союзі з радянськими інженерами контр-революціонерами, з куркульською контр-революційною групою Кондратьєва і Чаянова, відбували з ними спільні наради, діялися з ними отриманнями з Парижу, від білоградського генерального штабу, грошми, провадили шкідницьку роботу в тих державних установах, в яких працювали й підготували ґрунт для імперіалістичної інтервенції.

Так в короткі можна б скаржувати роботу цієї соціал-меншовицької контр-революційної зграї.

Ось що говорив обвинувачений Якубович ще на попередньому слідстві:

"Союзне бюро" провадило шкідницьку роботу в напрямі утворення економічної кризи — доведення вищої товарної ціни до гострих форм, щоб вони болочали вдарити по широких колах людності, а насамперед по робітничій класі й викликали б оформлення незадоволення з радянської влади."

"Союзне бюро" обстоювало той погляд, що хоч шкідництво й вадити по робітничій класі, але це неминуча хірургічна операція, яка хоч і буде болочна на теперішньому короткому етапі, але використати процес, пов'язаний з дальшим запровадженням політичної радянської влади."

І щоб перевести цю "операцію на робітничій класі" — меншовицькі змовники отримали через Рамзіна від "головного оператора" з Парижу, 200 тисяч карбованців — від білоградського "Торгпрому" ("торговельно-промислового комітету").

Свою діяльність меншовики почали шкідництвом: зривали постачання споживчих продуктів, щоб викликати голод в містах, псували продукти, а потім, від 1928 року поставили за мету готування контр-революційного повстання. Побачивши, що це не вдається, від

1929 року почали підготуватися до прийняття імперіалістичної інтервенції, зриваючи кредитову радянську політику й підіриваючи промислове будівництво. Як вони це робили, про це скажемо в наступному числі "Укр. Роб. Вістей".

Волянцев.

Довкола ундівсько-польської шляхетської угоди

Львівська Петрушевичівська газета "ПРАЦЯ" ПРО УНДО-ШЛЯХЕТСЬКУ УГОДУ.

Польська преса уперто дальше твердить, що окремо від переговорів соймових послів і президії УНДО розпочинають свою угодову акцію українські католицько-консервативні кола, себто обі клерикальні партії еп. Хомишин і митр. Шептицького. Дуже активну участь, як пише польська преса — в цих переговорах виявляє посол Луцький, бувший ад'ютант Петлюри, і звязковий старшина, придлений до штабу маршала Пилсудського в часі походу на Київ.

Від польської соймової більшості, це є від блоку ББ переговорують місто голови цього блоку Голуфко і Єнджеєвич, а від Унда президія ундівської клубу послав: Луцький, Галушинський, Загайкевич і сенатор Горбачевський.

Отже пачифікація на цілій лінії "до самого краю". Як ундівські так і польські верховоди найшлися в скрутному положенню, яке наказує їм ратуватися спільними силами. Ундівські верховоди своєю госпо-

львівська газета "РАДА" Оповідє, як ундо торгує "за миску грису й торбу січки".

Останні дні і події приписали зайві вже докази, але за те вже ясні, безсумнівні і конкретні, що УНДО, угодове в своїй програмі і тактиці, пішло остаточно на дорогу практичної, реальної вже угоди! Довше вже не бажало маневрувати та бавитися в кунктаторство і засилати суспільності очей сухим піском фраз, блахманів та безконечних викрутів. УНДО розпочало у нас нову еру політики, політику Каносси і угоди з польськими чинниками. Означає це історичну подію призначення ундівцями існуючого політичного стану річей, його заакцептування.

Переговори ундівських вер-

ховодів, не тільки з польськими урядовими і півурядовими чинниками, але навіть з волинськими хлібодами з групи Петі Певного дає безсумнівне свідчення тій правді, яку ми годосили вже від давня з великою послідовністю, а навіть впертістю, що УНДО є угодове, що воно торгує національною справою як мінйало горшками і що воно веде неопачитальну політику самозванчих провідників народу, виконуючи комічну політичну акробатику і в цинічний спосіб водить по манаївах український нарід на його західних землях. Для УНДО не існує основний принцип національної політики ані історична перспектива, ані постулати холодного

політичного толку. Для ундівських верховодів вистарчить момент, вистарчить леда-товчок, леда їх власний хибний крок, миска грису і торба січки, щоб розпочати новий партії."

"ГРОМАДСЬКИЙ ГОЛОС" ПРО РОЗМОВУ ПРИ ЧОРНІЙ КАВІ.

"На засіданні бюджетової комісії при обговорюванні бюджету міністерства віросповідань та й освіти, посолка Мілена Рудницька з патосом виступила проти Українського Наукового Інституту у Варшаві, який має милити очі, що є ніби український університет, а дня 26-го лютого ц. р. зійшлися на чорній каві у директора Укр. Інституту О. Лотоцького у Варшаві такі особи: Шепель, був. начальник ІІ-го відділу, а тепер шеф бюро ради міністрів, 2. Сухенек, нач. видз. народо-восьового міністер. внутрішніх справ; 3.

Голуфко, спеціаліст від мней-шосці народових; 4. Жон-головіч, віце-міністер освіти; 5. Скрипник; 6. Тележинський; 7. Богуславський; 8. Пенний, а далі 9. Луцькі Станіслав, 10. Галушинський Міхал, 11. Загайкевич Володимир і ще троє шерегових послів ундівців.

"Бавилися тихо, мирно, спокійно і дружно, аж душа раду-балася".

Бачимо, що для такої великої особи Остап Луцький став Станіславом. Як зміна — то зміна. Треба бути послідовним до кінця.

МИТРОПОЛИТ ШЕПТИЦЬКИЙ ТАНЦЮЄ ПІД ДУДКУ ПОЛЬСЬКОЇ ШЛЯХТИ

В минулих соймових виборах митрополит Шептицький видав наказ, що ані один греко-католицький піп не сміє кандидувати до сойму. В заяві Шептицький сказав: хто з-поміж буде кандидувати, того усунуться з кандидатури, а хто не буде кандидувати, того усунуться з кандидатури.

В наслідок цього кількох послів, що були на лісті УНДО, зрезигнували з кандидатур. Але піп П. Яворський з Ляшкова, який кандидував на лісті пасудчиків, не зрезигнував, кандидував і був вибраний. Тоді Шептицький поставив перед ним справу: або зрезигнуй з посади, або "скоммуникує" тебе з посади.

Яворський, коли відкрився сойм, не поїхав до сойму, але й з посади не зрезигнував. Кажуть, що він поскаржився на Шептицького до папи римського, до Пилсудського. Потім Яворський поїхав сам до Варшави до урядових чинників, після чого, як пише "Діло" з 6 березня, "митрополит уступив і великодушно дозволив о. Яворському обійняти мандат".

Та великодушність митрополита так схвилювала "Діло", що воно подає короткий "життєпис" епископа Яворського, який тут подаємо дослівно з "Ділом":

"Вибравшись до Львова на авіацію до Митрополита, мав посаду о. Яворський немилый випадок, а саме: коли по добрім обіді, улаженні на його честь й його протекторів у Ра-

дехові, поспішав на залізничний двorzь, дня 16 лютого ц. р., побачив, що спізніть поїзда. Тому, не маючи свого підводу, всім на фіру господаря з Лопатина Миколою Кульчицького і домагався від нього, щоб якийсь скорше заїздив його на стачію. А коли бачив, що коні змучені, не хотів господаря слухати і йшли поволі, впривав йому якийсь батіг з рук і сам зачав поганяти.

На стачі побачив, що поїзд уже стоїть, а господар домагається заплати. Поіртотавши спізненим і домагаючись заплати (а найбільше з підземелля алькоголем) ОПУТАВ ВЛАСНИКА КОНЕЙ КУЛЬЧИЦЬКОГО ВРЖКАМИ, СІГНУВ ДО КИШЕНІ, ВИТЯГНУВ ЗІДТАМ РЕВОЛЬВЕР І ШЛЯХУЮЧІ В НЬОГО СКАЗАВ: "Я ТОБІ ДАМ ЗАПЛАТУ".

Господар, який знав добре, що в о. посла такі випадки трапляються, бо минулого року він у СВОІМ ДОМІ ЗАСТРІЛИВ СТУДЕНТА, — так пере-страшився, що ледви живий заїхав до дому. Коли-ж Кульчицький про поступок о. посла зголовив замалення до поліції, так йому сказали, що то "ksiądz posel tylko zażartował sobie" і відрадили йому вносити скаргу.

От який то побожний епископ-посол Яворський: минулого року у своїм домі застріляв студента, хотів застріляти селянина, і поліція все це йому великодушно простила. А митрополит Шептицький, їдучи за прикладом польської поліції, скасував свою власну постанову про заборону полам бути послами і великодушно дозволив Яворському бути послом польського сойму — бо так сказав йому зробити польський уряд. Мусій.

ОСВІТА НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

Уривок з доповіді народного комісара освіти т. М. Скрипника на 12-му Всеукраїнському З'їзді Рад.

Як забезпечено школою українську людність Зах. України.

Ми маємо перед собою завдання на Україні забезпечувати школою національні меншості і ми це робимо. Ми мусимо в своїй роботі дбати за побудову українсько-національної пролетарської культури, але й пам'ятати, що ця робота буде справді пролетарською лише, коли вона сполучена з забезпеченням культурних вимог національних меншостей.

Ми маємо також певні умови з країнами, з якими перебуваємо в дипломатичних стосунках, про забезпечення тут у нас, в СРСР, національних меншостей.

Я тут наводив показники зростання національних шкіл на Україні. Дозволяє ж вас поінформувати, в якому стані забезпечення школою української людності в Західній Україні. В одній із промов одного ундівського депутата польського сойму, представника партії західно-української буржуазії, Великановича (цю промову він виступив 10 лютого 1931 року) в справі бю-

джету міністерства освіти наведено такі дані про українську школу в Західній Україні.

1928—29 р.р., за даними Великановича було 3,114 українських шкіл. 1924—25 р.р., як говорить депутат Великанович, залишилося українських шкіл 2,661. (За відомостями, вміщеними в 2-го березня цього року в газеті "Комуніст" 1924 року на Західній Україні було не 2,661, як каже цей ундівцев, а 1,169).

1928—29 р., за даними Великановича, число шкіл українською мовою викладання становило тільки 651, а число польських шкіл збільшилося до 24,444. Крім того, як говорить Великанович, у всіх українських школах Польщі історії й географії навчають тільки польською мовою. Отже, навіть останні 651 школа, що залишилися на Західній Україні, як українські школи, фактично є двомовні, польські школи.

Товариші, я ніяк не хочу сьогодні зупинятися на стані у судині з нами країнах. Я тільки хочу рішуче підкреслити, що ми повинні в нас в українській Соціалістичній Радянській Ре-

спубліці цілком забезпечити школами всі національні меншості, всю трудящу людність, всіх національностей. (Оплески.)

Проблема педагогічних кадрів. Товариші, в забезпеченні нашої шкільної роботи педагогічними силами ми маємо значні утруднення і ускладнення. Торік загальна наша потреба на додаткову педагогічну силу для початкової школи становила 16,500 учителів. З ріжних джерел ми мали змогу забезпечити трохи менше 8,000. Решта — дефіцит. Цей дефіцит фактично збільшився ще тому, що на місцях подекуди зменшили комплекти з 42 учнів до 35 і навіть до 25, і це збільшило нашу потребу на вчителів.

Цей дефіцит ми покрили так: підготували курси дали нам 7,200, мобілізація вчителів, що не працювали за фахом — 1,500. Цього року ми маємо новий дефіцит у 13,150 учителів, для шкіл І концентру і 7,900 для 2 концентру. Щоб його зменшити, ми встановлюємо інститут помічників учителя. Обов'язки таких помічників виконують особи, що закінчили сьоміричку. Треба, щоб кожна сьоміричка підготувала 2—3 таких учнів для роботи, як помічників учителя. Це дасть нам по Україні 9,000 працівни-

ків; крім того, курси дадуть 3,000 і передстроковий випуск з педагогічних вищих шкіл та технікумів — 1,500.

Отже, з педагогічними кадрами у нас дійсно утворюється скрутне становище. Треба відверто сказати, що учителів, і ми повинні уважно ставитися до вчителів, щоб вони мали змогу виконувати свою велику роботу. Пляч у нас дуже напружений, і нам треба забезпечити розгортання педагогічних курсів і конференцій, а також заочного навчання. Завдання кожного районного виконавчого комітету, кожної міської і сільської ради — забезпечити підвищення культурного рівня тих нових тисяч помічників учителя, що ми їх виховуємо через сьомірички.

Щоб забезпечити здійснення загального навчання, у нас мало кваліфікованих учителівських кадрів, і нам доводиться йти новими шляхами, щоб їх підготувати.

Виконаймо завдання політехнізувати навчання.

Що таке є політехнізація? Перше в школі дітей примушували зубрити певну кількість рядків з підручника. В школі навчали розбирати літери, цифри, читати книжки, а від дійсного реального життя, від ви-

робництва стара школа була дуже далека. Нам треба, щоб знання, яке дає школа, було зв'язане з життям, щоб воно знайомило дитину з найважливішими галузями виробництва, щоб навчання в школі і виробничі праця доповнювали б одне одного. Тільки тоді наша школа виховуватиме здорове покоління, обізнане з життям, пристосоване до життя, що вміє працювати й працювати свідомо, соціалістичними методами праці. От у чому суть завдання політехнізувати школи.

Перед нами стоїть завдання — перетворити наші школи у містах і промислових районах на фабрично-заводські сьомірички, а на селі — на школи колгоспної молоді.

Як у нас поширюється політехнізація? 1929 року у нас було тільки 39 реорганізованих фабрично-заводських сьоміричок і 156 шкіл колгоспної молоді, тільки 195. 1930 р. ми вже мали ФЗС — 73, і ШКМ — 249, разом 322.

1930-31 навчального року ми маємо 900 ФЗС і 1,088 шкіл колгоспної молоді, разом 1,988. З усіх міських сьоміричок 78% уже перетворено на фабрично-заводські сьомірички, а з усіх сьоміричок на селі — 50,4% перетворено на школи колгоспної молоді. Отже з усіх сьоміри-

чок, що є на Україні, 61,1% вже є сьомірички політехнізованого типу.

Ми ще не всі наші сьомірички в містах і на селі прикріпили до підприємств, до заводів, фабрик, майстерень, до радгоспів і колгоспів. Треба, щоб кожна й завод не були відірвані, щоб їх не протиставили, а навпаки, щоб завод давав про ФЗС, щоб радгосп і колгосп давали про ШКМ. (ФЗС — Фабрично-Заводські Сьомірички; ШКМ — Школи Колгоспної Молоді.)

Цього ми ще не маємо. Хоча формально наші ФЗС і ШКМ прикріплені до відповідних підприємств, але фактично зв'язків з цими підприємствами вони майже не мають. Тут доведеться ще багато попрацювати.

У політехнізації школи велику роботу провадить комсомол. Якщо в ліквідації неписьменності комсомол плану не виконав, то в боротьбі за політехнічну школу комсомол, безперечно, посідає перше місце.

Політехнізація школи — це справа готування виробничих кадрів для нашого соціалістичного будівництва. Ось чому байдуже правоопортуністичне ставлення до цієї справи недо-

який ми мусимо кваліфікувати, як класовий опір наших класових ворогів. Ми знаємо, що не один ліквідатор неписьменності своїм життям заплатив за те, щоб виконати свій громадянський обов'язок, щоб виконати завдання комуністичної партії ліквідувати неписьменність. Навколо нашої перебувочної роботи невинно то-чилось класова боротьба. Як-що ми в нашій культурній роботі, що є невід'ємна частина плану великих робіт, натрапляємо на класовий опір, ми повинні його перемогти найсуворішими заходами.

Я певний, що хоч як би контр-революціонери, шкідники та інші наші вороги намагалися загальмувати здійснення великих завдань культурної революції, ми поширеними, ініціативи й самодіяльності широких трудящих мас робітництва колгоспників і бідицько-середняцького селянства, виховуючи і організуючи нові педагогічні сили з робітників і селян, зуміємо здійснити обов'язкове загальнопочаткове навчання, зуміємо ліквідувати неписьменність і цим розв'язати найважливіше завдання нашої доби, забезпечити виховання нового, здорового колективістично-вихованого покоління, що здатне будувати й остаточно збудує соціалізм. (Бурхливі оплески.)